

Tiun-Lin

kitajski pomorski razbojnik.

Iz nemškega prosto poslovenil

Ivan Tkalec.

V Ljubljani.

Založil in izdal **Janez Giontini.**

1891.

Tiskala Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

Prvo poglavje.

V nevarnosti.

Imeli smo močen veter, dobro vreme in veliko vročino. Potem pa, ko smo objadrali predgorje Bojador, severozapadni konec Luzona ter se obrnili proti Kantonu, postane nam ugodni severozapadnik močnejši in se sprevrže v vihar, ki nam sicer ni mnogo škodoval, a nas je vendar prisilil, da smo zadrgnili jadra, privezali krmilo in se prepustili valovom. Še zvečer istega dneva premeni se veter v severovzhodnik, postane še močnejši in nas žene proti obali Kočinčinski. Ta vihar je trajal dva dni. Imeli smo precejšnjo škodo; kajti izgubili smo dve rahni in našel sem potem, ko sem določil meridian, da smo bili na severni strani paracelskih otokov, med imenovanimi otoki in kitajskim otokom Hainan.

Naša ladija «Lastavica», izvrsten trijarbolnik, bila je potrebna poprave in ker je bil veter ugoden, sklene moj prijatelj Hinko, čegar last je bila ladija, posvetovavši

se z menoj, poiskati tonkinski zaliv, ker ondū so bila za nas najbližniša dobra sidrišča. Pustili smo torej Hainan na desno ter jadrali, kolikor je dopuščala oprava naše ladije, ob obali mimo malih otokov, ki obdajejo tonkinski zaliv, da bi našli kak zatók, kjer bi se mogli usidrati in morebiti od miroljubnih prebivalcev dobiti prikladen les. Obrežje je bilo zeló lepo, bujno zeleno, a težko pristopno. Časih so se razprostirale trate in klečeti daleč v morje in so bile preprežene z naravnimi vodotoki, po katerih pa je bilo možno voziti se le z malimi čolni. Morali smo torej biti oprezni, da bi ne obtičali. Obrežje je bilo čisto brez prebivalcev.

Prišli smo zdaj k pomorju, ki je zeló podobno obrežju tehaškemu*. Zelene, z gostimi gozdi obrastene planjave segale so tu v morje ter so delale mnogobrojna stegna in zanožja. Prijeten je bil ta pogled za oči, ne pa za mornarja, kateri išče sidrišča. Končno zagledamo med gozdi bolj v ozadji vasico, na obrežji pa nekoliko praznih čolnov, ki so bili slični kitajskim džunkam. Obal je bila tu bregovita in je imela precėj prelivov, o katerih smo sodili, da imajo dobra sidrišča in dovoljno globino. Nadejali smo

* Tehas je država ob mehikanskem zalivu.

se tudi, da bode prišlo nekoliko prebivalcev, kadar bodo videli, da smo se izkrkali. Hinko torej odpošlje s čolnom nekoliko môž na ogled, ki se kmalu vrnejo in sporočé, da je jeden prelivov za ladijo dovolj globok.

Ondu smo se mudili dva dni in popravljali poškodovano ladijo. Toda v tem časi prišlo je le malo prebivalcev k nam. Pripisovali smo njihovo bojazen sovraštvu, katero goji večina prebivalcev celega obrežja onega velikega póluotoka, ki sega do Singapure, proti Evropejcem in vsem tujcem.

Ko smo svojo «Lastavico» zopet popravili, odjadrali smo po najkrajšem poti proti Kantonu. Ker pa je vožnja po téh vodah zelo nevarna, bili smo toli oprezni, da smo vsak večer spustili mačka (sidro).

. Prihodnjega dné jadrili smo dalje vedno v obližji obali. Nismo jadrili še dobro uro, kar zapazimo čoln, ki je odrinil od kraja, bržkone z namenom, da bi se nam približal. Hinko veli previdno peljati proti obrežju, ker je morje bilo plitvo.

Čoln se nam je bližal. Bila je džunka s težkim kitajskim jadrom. Veter je bil čolnu precej nasproten, in ko ga hočejo čolnarji obrniti, povezne se jim, a se ne potopi. Zdelo se mi je, da je moštvo bilo preveč okorno.

Pripravili smo urno svoj čoln, a da ne bi tratali časa in iz naravnega sočutja, hiteli smo z «Lastavico» proti mestu, kjer se je poveznil čoln.

«Gospod!» pokliče me Jaka, najstarejši naših mornarjev. «Ne smemo naprej, sicer obtičimo!»

Uvidel sem, da je mož prav govoril. Naglo zmerimo globino ter vstavimo ladijo. Še malo časa in bili bi hudo obtičali. Odvezali smo pripravljen čoln, a zajedno zapazili, da so tujci povezneno džunko že naravnali. Stali so pri tem samo do prsi v vodi. Počakali smo torej, da bi se nam približali, kar se je tudi zgodilo. Pa nismo se mogli razumeti in ker nam niso ničesar pripeljali, ne sadja, ne mesa, jih nismo pustili na ladijo, katero so prav pozorno ogledovali. Bili so v obče, kakor se mi je videlo, sami zviti in predrzni hrusti. Ogledovali so lepo našo ladijo s svojimi na pošev razpranimi očmi tako poželjivo, kakor da bi prišli na ogled.

«Gospod,» dé Jaka, ko so zopet odveslali proti obrežju, odkoder so prišli, «uganete-li moje misli?»

«No, govori torej!» mu rečem.

«Jaz mislim, da so ti lopovi s svinjskimi svojimi očmi navlašč preobrnili čoln,»

odvrne on. «Hoteli so nas zapeljati, da bi šli bliže ter obtičali na pesku, kjer bi nas potem napadli. Toda bili smo oprezni dovolj!»

«Jaka, prav praviš!» pritrdim mu, kajti obnašanje Kitajcev bilo je res zelo sumljivo. Naznanil sem to Hinku. I on je bil istega mnenja.

Jadrali smo dalje; bilo je za rana, ko pride kuhar in mi naznani, da se nam je spridilo vse meso, katero smo imeli na ladiji. Zato sklene Hinko, da pritisnemo h kraju ter gremo na lov ob obali, kjer smo videli lepo perotnino. «Lastavica» je spustila sidro in sedem nas je šlo na lov: Hinko, stari Jaka, naša dva krmarja, jaz in še dva mornarja.

Bilo je lepo, lesovnato obrežje. Dolgi, a ozki zatoki vodili so v notranje kraje, pa bili so tako plitvi, da smo se komaj s svojim čolnom peljali naprej. Izstopili smo na pripravnem mestu, pustili oba mornarja v čolnu, in se spravili na lov na divje peteline. Ker sem imel izvrstno puško, nastrelil sem v kratkem precejšnje število najlepše perjadi, katero je Jaka odnesel v čoln. Kmalu zapazim velicega fazana. Toda fazani so bili po pogostem streljanji zelo plašni in tako tudi ta, na katerega sem pomeril. Vedno je toliko bežal pred menoj, da sem ga zmiraj videl, ustreliti pa le nisem mogel. Kdor

pozna lovsko strast, uvidel bo, da ga nisem hotel z lepa pustiti. Prihajala sva vedno dalje v goščo in kmalu sem bil popolnoma ločen od svojih tovarišev. Pozabil sem, da bi si zapomnil pot, šel sem na bližnji holm, da bi se ložje orijentiral. Zdelo se mi je, da vidim zaliv, v katerem smo se usidrali ter se urno napotim tjà. Pa zmotil sem se. Slišal sem časi posamezne strele, pa grozno daleč preč, da še kraja nisem mogel določiti. Končno se mi vender zazdi, da poznam zaliv, stopim torej hitreje in zakličem. Odgovoril mi je drug glas in bil sem pomirjen.

Čez nekoliko minut sem dospel iz gozda do malega potoka, po katerem se je počasi zibal velik čoln. Toda ni bil naš, nego kitajski, sličen onemu, ki se je pred nekoliko urami poveznil na morji. V njem je sedelo šest Kitajcev, dva sta počasi veslala. Bili so oboroženi z bodali in dolzimi puškami.

Ker so me bili že zapazili in ker se končno nisem ničesar bal, zaklical sem čolnu, ki je precej krenil proti obali.

«Razumete angleški ali francoski?» vprašam je.

«Da, angleški!» odvrne mi najmlajši izmed njih. Bili so v obče vsi zeló mladi a bili so tako prekanjenih in zvitih obrazov, kakeršne sem videl le samo na Kitajskem.

«Potem me pa lahko za jedno krono (tolar) prepeljete doli na morsko obrežje?» vprašam je dalje. «Ondu stoji ladija, na kateri me pričakujejo.»

«O gotovo, zakaj pa ne!» odvrne fant, ki je bržčas v Honkongu dosti občeval z Angleži; kajti govoril je prav dobro angleški. «Je-li blizu?»

«Blizu, prav blizu mora biti!» rečem mu. «Upam, da nisem preveč oddaljen od tovarišev, s katerimi sem skupno odšel na lov!»

«Ustopite tedaj, gospod!» veli mi deček. «Mi bomo že pridno veslali!»

Stopil sem brez pomisleka v čoln, to je, da jim nisem kazal nobenega pomisleka, ker ta družba mi precej ni ugajala. A kaj sem hotel? Moral sem se rad ali nerad udati svoji usodi.

«Kam ste namenjeni in od kod prihajate?» vprašal sem je, v tem ko so oni brzo veslali naprej.

«Prihajamo iz dežele, kjer smo kupčevali,» odvrne jeden izmed njih, «zdaj pa pojdemo ob obali v drugo vas, ki stoji ob bližnji reki.»

«Ali se ne bojite morskih razbojnikov, katerih je tukaj bajè mnogo? Tonkinski zaliv je zbok njih na jako slabem glasu.»

«Tako hudo pa še vender ni!» odvrnejo mi smejé.

Zdaj nastane molk in hitro smo drčali ob zeleni obali naprej in že sem zagledal morje.

«Ste vi Anglež in z angleške ladije?» pozvedujejo potem.

«Da!» odrežem se krepko.

«Bržkone s kake kupčijske ladije?»

«Ne, mi potujemo samo za kratek čas.»

«Po tem takem ste pač Vi ladjin lastnik?» izprašujejo me dalje.

«Nisem!» odvrnem nato, «jaz sem samo njegov prijatelj» in trdno sklenem iz opreznosti odgovarjati le kratko.

«Torej niste Vi poveljnik?» silijo dalje v me, na kar jim odgovorim, da nisem in s tem so bili zadovoljni. Skoro po tem pridržimo na morje, kjer ne daleč zapazim stoječo «Lastavico».

«Tam-le je ladija,» zakličem jim, «toda ni potrebno, da bi me peljali tjà, kajti naš čoln je tako nekje tu na levo v zalivu.»

Pri teh besedah zasučejo se tjà, kamor sem jim kazal, a vender ostanejo precéj daleč od obrežja in jaz sem mislil, da je tukaj morje preplitvo. Potem pa kar nakrat obrnejo čoln ter veslajo ravno meni v nasprotno stran.

Drugo poglavje.

Ujet.

«Ohó!» zavpijem nato in zgrabim svojo dvocevko, «tako se nismo zmenili, kaj nameravate z menoj?»

Pa nihče ne dá nobenega odgovora, le vedno urneje so veslali. Začel sem slutiti, da so me prekanili in ujeli.

«Nikar se ne šalite!» rečem jim resno. «Če Vam ne zadostuje jedna krona, plačam pa več. Meni se mudi!»

«Plačajte dvajset tisoč tolarjev in veslali bomo nazaj!» odvrne mi Kitajec, ki je bil po vsej priliki poveljnik.

«Dvajset tisoč tolarjev! Ali norite, kali?» zavpijem jezno.

«Kakor hočete!» reče mirno Kitajec in čoln je po bliskovo drčal ob obali ter se naravno oddaljeval od «Lastavice».

«Dobro tedaj, dam Vam dvajset tisoč tolarjev,» rečem mu na njegov odgovor mislé, da se bomo že drugače zmenili, kedar dospemo na «Lastavico»; kajti na ladiji je bilo štiriindvajset mornarjev, imeli smo šest

topov in mnogovrstnega orožja, da bi se tem lažje ubranili morskim razbojnikom, katerih je obilo po kitajskem morji.

Toda Kitajci so me razumeli ter se mi zvito posmehavali.

«No, obrnite torej!» velim jim nevoljno.

«Kasneje!» zavrne me Kitajec. «Ali veste, s kom govorite?»

«Jaz Vas ne poznam!» odgovorim mu čemerno.

«Imenujem se Tiun-Lin!» dé on nato, in vsakdo vé, kdor pozna Kitajce, kako zlobno se je smehljaj pri tej priliki.

Tiun-Lin? Kdo je to? Pomislil sem. Se ne imenuje tako najbolj zloglasni kitajski morski razbojnik? Prišel sem pravemu v roke! Že davno sem želel, da bi spoznal kitajske morske razbojnike in zdaj sem bil med njimi! Izpolnila se mi je nekdanja moja želja, no ne takó, kakor sem si bil želel.

«Tiun-Lin?» začudim se mu. «Potem ste Vi morski razbojnik?»

«Mi se imenujemo pomorski junaki,» dé Tiun-Lin smeje.

«In kaj zahtevate od mene?» vprašam ga dalje.

«Dvajset tisoč tolarjev!» odreže se on tako nesramno, da sem se komaj premagal in ga nisem udaril.

«Teh nikoli ne dobite!» odvrnem mu mirno.

«Dobro. Potem ostanete moj suženj!» bil je odgovor.

Kmalu potem pridemo do majhne ožine in čoln zdrči v njo. Bila je blizu ondu, kjer se je zjutraj Kitajcem prevrnil čoln. Zdaj sem vedel gotovo, da smo zarana imeli opraviti z morskimi razbojniki. Bil sem pa jako radoveden, kje imajo svoje ladije; kajti z morja ni bilo videti nobene džunke, nobenega jambora.

No kmalu sem zvedel zadosti. Ožina se je raztezala med obrežje in z visokim drevjem obrasten otok ter se je tukaj razširjala v najlepšo, naravno luko. Tu je stalo več nego dvajset džunk, z jednim ali dvema jamboroma, večinoma velikih ladij, ki so imele po jeden ali po več topov. — To je bilo pravo gnezdo morskih razbojnikov.

Lagal bi, če bi trdil, da me je oveselil ta pogled. Ko bi «Lastavica» vsaj ne bila tako blizu. To je bilo vsekakor nevarno. Delal sem se v tem jako mirnega ter se s razbojniškim poveljnikom podal na njegovo džunko.

Moj prihod je jako oživil to druhal, pogledovali so me prav premeteno izpod spičastih klobukov svojih. Zdi se vsakemu

Evropejcu ali v obče vsakemu tujcu, ki prvič pride v tako družbo, da je prekanjen, da je predan; kajti na svetu ga ni bolj zlobnega in zvitega človeka, nego je Kitajec.

Ravnali so zmenoj sicer uljudno ter me odvedli v kajito glasovitega morskega razbojnika, kjer so mi koj ponudili pipo in čaj. A odklonil sem oboje.

«Gospod,» ogovori me Tiun-Lin uljudno, «Vi ste lastnik ali vsaj poveljnik óne ladije. Res je krasna ladija; davi sem imel priliko opazovati jo, kako izvrstno pluje. Nam bi prav dobro služila, kajti naše džunke so le malo menj pripravniše. Bila bi malenkost vzeti jo. No, jaz sem poštenjak. Plačajte dvajset tisoč tolarjev in prosti ste z ladijo vred.»

«Dvajset tisoč tolarjev! Kje pa jih dobom?» vzkliknem jezno.

«To je Vaša skrb!» odvrne on mignivši z rameni. «Izpod dvajset tisoč tolarjev Vas ne izpustim. Tak gospod, ki potuje le zbok zabave in ima svojo ladijo, mora pač biti bogat!»

«Povedal sem Vam že, da ladija ni moja!» odvrnem mu nato.

«Potem naj pa Vaš prijatelj odšteje vsoto!» reče mirno Tiun-Lin.

«Ne vinarja ne plačam!» kriknem srdito. «Varujte se! Prišli bodo že z bombami nad Vas!»

«Že dobro, že!» odgovori zaničljivo razbojnik. «To je vse prav lepó; toda zdaj izberite: ali mi naštejete denar, nič več in nič menj, nego sem rekel, ali pa ste moj suženj in mi služite za tolmača; kajti meni je pred nekaj dnevi umrl moj tolmač in Vi bržkone govorite več jezikov.»

«Izvolim si zadnje, ker nimam dvajset tisoč tolarjev.»

«Dam vam pet minut odloga, da si premislite!» reče mi Tiun-Lin hladnokrvno.

In premišljal sem. Ako mu plačam zahtevanih dvajset tisoč tolarjev, katere bi si morebiti s pomočjo svojega prijatelja Hinka mogel v Makau izposoditi, potem se pripraviva ob vse pripomočke, da bi mogla dalje potovati. In če mu plačam, bom li dosegel svoj namen? V tem plitvem morji bi bilo morskim razbojnikom kaj lahko, da bi nas prehiteli in potem napadli. In da bi nas Tiun-Lin napadel, to sem vedel prav dobro. Moj sklep je bil gotov. Poprosim za črnilo in peró, in služabnik mi prinese oboje. Dočim so kitajska peresa bolj podobna čopiču, nego peresu, trudil sem se précej časa, dok sem napisal nastopni list:

«Dragi Hinko! Po nezgodi sem prišel v roké najbolj zloglasnemu morskemu razbojniku Tiun-Linu. Nesramnež zahteva tako

visoko odkupnino, da je sedaj nikakor ne zmorem. Prosim te torej nujno, ne pogajaj se ž njim nego se pripravi na napad, ker bržčas te kmalu obsujejo; ali pa še bolje, beži od obrežja koj, ko doboš to pismo. To je moja izrecna želja in volja. Ne brigaj se za me in mojo usodo. Preverjen sem: posrečilo se mi bode uteči tem lopovom in srečno dospeti v Makao. Porabil bom prvo priložnost. Priskrbi torej v Makau vse potrebno in objavi morske razbojnike kitajskim in angleškim oblastem. Za «Lastavico» bo najbolj, če koj odjadra. Tiun-Lin zapoveduje namreč več kakor dvajsetim džunkam in sedemsto možem, ki so ravnokar zbrani v zalivu. Z Bogom! Tvoj *.»

«Kaj ste napisali?» vpraša me Tiun-Lin, ko sem končal.

Dozdevalo se mi je, da nobeden Kitajcev ni znal angleški brati, čeravno so angleški govorili in vsled tega mu odgovorim: «Prosil sem, da mi naj précej pošljejo odkupnino, ali vsaj toliko denarja, kolikor ga na ladiji zmorejo. Takoj odpošljite pismo tjà.»

Razbojnik vzame list v roke ter strmi vanj, kot bi bral, kar me je prav vznemirilo. Ker pa sem zapazil, da drži pismo ravno narobe in ker me je zmiraj zvédavo pogledoval, ali sem mu povedal resnico,

umiril sem se, list pa je izročil služabniku, ki je kmalu nato odrinil s čolničem.

Kakor sem opazil skozi kajitino okence, pripravile so se med tem vse džunke na boj in uganil sem Tiun-Linov namen, da hoče «Lastavico» napasti. Bil sem zares v velikih skrbéh za krasno ladijo. Na prostem morji utekla bi sto takovim džunkam, v teh plitvih vodah pa bi lahko obtičala. Razven tega pa so kitajski morski razbojniki dosti hrabrejši od carjevih čet. Pripoveduje se dosti primerov njihovih smelih napadov in njih obupnih bramb.

Zdajci jim je dáno znamenje s tamtamom (okroglo kovínsko ploščo) in jame se pomikati vse brodovje; kmalu prepluje preliv, in do štirindvajset džunk se približuje na prostem morji «Lastavici».

Posredovalni čolnič prišel je v tem «Lastavici» prav blizu, in kakor sem videl, bili so Kitajci toli oprezni, da so pismo pričvrščili na sodčku in s znamenji naše moštvo opozorili nanje. Zdaj šele se je vračal Hinko z našim čolnom na «Lastavico». Bržkone so me do sedaj iskali brezvspešno. In on sam je moje pismo vzel raz sodček.

Tretje poglavje.

Preganjanje.

Brodovje morskih razbojnikov je v tem skušalo obkoliti «Lastavico», katera je že vzdignila sidra ter odprla line pred topovi.

«Vi hočete ladijo zajeti,» rečem nato Tiun-Linu. «To je izdajstvo. Odkupnina bo se dovolila. Vaša krivda je torej, ko bi se ne dovolila iz bojazni, da bi Vi navzlic temu napali ladijo.»

Na mojo opombo se nasmehne in précej dá nekoliko džunk poklicati nazaj. Takó je minilo četrť ure. «Lastavica» se ni ganila. Ménil sem, da se živo pogovarjajo o tem, bi li izpolnili mojo željo ali ne. Predobro sem poznal svojega prijatelja Hinka ter vedel, da bi me prisiljen samo po najhujšej opasnosti pustil v pestéh morskih razbojnikov.

Iznenada pa zagledam na jamboru obešeno znamenje, katero se do sedaj še ni rabilo. Dogovorili smo se, rabiti je samo v največjej sili. Naše znamenje pa je pomenilo: «Pomagamo kar najhitreje!»

Kmalu potem se razpnejo na «Lastavičinih» rajnah jadra in veličastno se jame pomikati naprej. Uvidel sem, da je Hinko spolnil moj nasvet in ni čakal, dok bi ga zajeli morski razbojniki.

«Ovadúh!» zakriči Tiun-Lin besno name. «Oni bežé!»

Pogledal sem ga smeje ter zmigal z ramami.

«Saj sem Vam povedal, da Vam ne bodo odkupnine plačali!» odvrnem mu mirno.

Bil je grozno razkačen in dajal je nekoliko minut povelja z džunke na džunko. «Lastavica» se ravnokar krasno zasuče, da bi dospela v prosto morje in dobila boljši veter. Izvrstno se ji je posrečilo! Tiun-Lin se je jeze kar penil.

No moji dobri tovariši še niso bili rešeni. Tudi džunke so razpele vsa jadra in na nekajih so rabili še celó vesla. «Lastavica» pa še vedno ni dobila dobrega vetra; kajti ni še jadrjala z navadno hitrostjo. Nekoliko manjših džunk približa se ji v tem na streljaj.

Nekaj dobro pomerjenih strelav reši «Lastavico» sprednjih zasledovalcev, pa toliko silneje vderejo ostale džunke naprej. Tik mene je stal Tiun-Liun z daljnogledom v roci in

je neprenehoma vspodbujal svoje ljudi, da bi se podvizali.

Nisem mogel dočakati, da bi se borbe vdeležil. Sklenil sem trdno, da skočim v morje, če se Tiun-Linova džunka le količkaj približa «Lastavici», ker bi name tako ne pazili več. Toda, kakor se je videlo, prepustil je vodja nadaljšnjo borbo svojim podpoveljnikom; tudi je bila njegova ladija mnogo večja in dosti neokretniša od drugih in je najbolj zaostajala.

Borba je bila resna. Nobene džunke ni «Lastavica» pustila naprej; njene dobro merjene krogle zadržavale so ladjice, da je niso mogle zasledovati več. Morski razbojniki so bili precèj na izgubi; kajti naši mornarji, katere je Hinko izborno oborožil, rabili so tako izvrstno svoje puške, da Kitajcem za sedaj ni bilo možno rabiti svojih kopik ter ž njimi ladijo pritegniti. Bržkone ti razbojniki niso slutili, da je na naši ladiji bila tako močna in hrabra posadka.

Končno je ladija dobila prosto pot in dober veter. Razpela je vsa jadra, dà, celo najvišja in po bliskovo je odjadrala, pustivši džunke daleč za sabo. Zmagala je; Tiun-Lin je besno cepetal po krovu, jaz pa sem se srčno veselil «Lastavičine» zmage.

Džunke so zasledovanje opustile ter se vrnile. Tri so se bile potopile, nekoliko drugih pa je bilo precéj po kroglah poškodovanih. Morski razbojniki so imeli okolu štirideset môž mrtvih, a jaz sem bil preverjen, da na «Lastavici» ni kaplje krvi ni bilo prelite.

Toda zasledovanje ni bilo opuščeno, nego samo odloženo. Tiun-Lin se je posvetoval s svojimi podpoveljniki, in vsled tega je nastopilo dvanajst džunk zasledovanje, druge pa so ostale. Moral sem se na Tiun-Linovi džunki hočeš-nočeš vdeležiti zasledovanja.

Razločno je bila «Lastavica» še videti, ko so džunke zopet razpele jadra ter začele na njo lov. Slutil sem dobro, da bodo naši napeli vse moči: doseči otok Hainan, pa tudi morski razbojniki so slutili isto; kajti očividno je bil njih namen na krajšem poti prestriči «Lastavico». Pustili so jo torej navlaš izpred oči. Ker pa sem vedel, da so na «Lastavici» oprezni in da Hinko gotovo iz jamborovega koša opazuje sovražno ladjevje, bil sem zbok tega precej miren. Dosti bolj me je skrbelo, da bi naša ladija obtičala. Potem bi bila zgubljena.

Proti večeru pride Tiun-Lin prvič k meni.

«Vi ste me izdali; v listu ste obvestili rojake svoje!» zadere se nad mano.

«In to se Vam tako čudno zdi?» odvrnem mu hladnokrvno.

«Vi ste izdajica! Zato Vas dam po kitajski preteptati!» zažuga mi z zobmi škripaje.

«Le storite, kakor Vam drago, pa nikari ne zabite, da bodo od Vas zahtevali zadoščenja!»

«Katere jezike pa govorite, kaj?» vpraša me čemerno.

«Kakor slišite, angleški!» odgovorim mu nato. «Vrhu tega govorim precéj dobro nemški, francoski in španjski; razumem pa tudi nekoliko malajščine, kateri sem se navadil pri Vaših rjavih tovariših!»

«Dobro, bodete pa moj tolmač!» pravi on.

Poklonil sem se mu prav uljudno, a mislil sem si: «Le čakaj, te bom že izplačal!»

Celo noč je trajalo zasledovanje, mene pa so vtaknili v majhno čumnato, prevideno z vsemi možnimi kitajskimi ugodnostimi. Nisem mogel očesa zatisniti, dok nisem bil prepričan, da «Lastavica» ni več v nevarnosti. Preplašil me je vsak glas, in vedno sem si domneval, da je «Lastavica» napadena. Ko se je zdanilo, še nisem bil zatisnil oči. Nam na levo je bil otok Hainan

in baš je plula «Lastavica» vstric njega v prosto kitajsko morje.

Ušla jim je, in meni se je odvalil kamen s srca. Toliko bolj pa je besnel Tiun-Lin, ki se je nemara že v duhu videl gospoda krasne ladije. No, bil je toli pameten, da se ni zadiral nad mano; bil bi se mu v zobe smejal.

Džunke so se zdaj vrnile na tonkinško obrežje ter se ondu zjedinile z zaostalim oddelkom razbojniškega ladijevja. Napotile so se ob obrežji okolu poluotoka Luičeu-Fu.

Četrto poglavje.

Med morskimi razbojniki.

O svojem bivanji med kitajskimi morskimi razbojniki poročal bi lahko jako mnogo ali pa le malo. No tu zadoščuj zadnje. Žalibog! dovolj sem spoznal surovo zani-karno življenje kitajskih morskih razbojnikov, ki so le podli pomorski tatjé, dovolj malo-marnost uradnikov prehvaljenega nebeskega carstva, ki so z največjo radovoljnostjo tém razbojnikom odpirali svoja pristanišča in bržčas ž njimi trobili v jeden rog; dovolj sem spoznal strahopetnost Kitajcev, ki so brez upora puščali korzarjem pleniti svoje imetje.

Kar se mene dostaje, ravnali so z mano dosti bolje, nego sem se nádejal, menda, ker so mi hoteli prikupiti se za slučaj, ko bi me kedaj potrebovali. A vender so me stražili takó strogo, da mi nikakor ni bilo možno uteči. Razbojniško brodovje je pre-hajalo povsod brez ozire. Prihajali smo časih celó v bližino kitajskega ladijevja, katero bi

pač moralo obrežje nadzorovati. No, nikomur ni prišlo na um, da bi nas prijel in preveril sem se, da so nekogi morski razbojniki tako rekoč po vladi nebeskega carstva nastavljeni, loviti tuje ladije, pri čémer se je tudi gledalo skozi prste, če so morski razbojniki svojo hrabrost poskušali na podložnikih nebeskega carja.

To je trajalo dva tedna in začel sem premišljevati o svoji rešitvi. Glavna džunka, če je smeti Tiun-Linovo ladijo tako imenovati, bila je urejena za plavajočo jetnišnico, v katerej je živeló razven mene še nekoliko ujetih Kitajcev, katerih pa nikoli nisem videl in kateri so bržčas imeli še slabejše stanovanje od mene. Po dnevi beg ni bil izpeljiv; kajti moral bi mimo vseh džunk, po noči pa so me zapirali v mojo kajito, vsaj tedaj, kedar smo bili blizo obrežja, na prostem morji pa takó nisem mogel pobegniti. Strašno sem se dolgočasil ter koprnél po «Lastavici». Takó sem črtil te potuhnene, poševnoóke Kitajce, da bi jih z mirno vestjo spustil v zrak, ko bi le bila priložnost zato.

Stali smo baš v nekem zalivu med Kantonom in Amojem, kar zapazim, da je proti večeru Tiun-Lin z večino svojega moštva ostavil džunke, pustivši na njih samo nekoliko mož za stražo. Nemara so odšli na deželo plenit.

Za me je bila to najugodnejša prilika; kar zôna me je obhajala, ko sem mislil, da jim morebiti utečem. Pa vkrotil sem svoj nemir ter sem mirno presójal, kako naj izvédem svoj namen. Džunka, na kateri sem bil zaprt, stala je blizu tristo korakov od obrežja, vmes pa štiri druga tik druge, ostale pa okrog. Na obrežje bi torej lahko dospel. Ondu je bil šator, kjer je bilo blizu dvanajst Kitajcev na straži.

V mraku odvedli so me, kakor po navadi, v mojo ječo, zaklenili za mano vrata in je zapahnili. Opišem jo zdaj nekoliko natančneje.

V zadnjem delu džunke, ki je bila precej široka in v katero je šlo nad sto mož, čeravno jih je poredko bilo na krovu nad štirideset, bil je pokrit prostor, ki je po priliki zavzemal tretjino celega krova. V njegovi sredini je bila velika Tiun-Linova kajita, na njenih obéh stranéh po dolgosti ladije pa sta bili dve zeló ozki s srednjim prostorom vzporedni kajiti, katerih ostenki so bili ladjin obok in pa stena večje kajite. Vsak teh dveh stranskih prostorov je bil razdeljen na dve polovici, takó, da je v pokritem prostoru bilo pet oddelkov, jeden velik in štirje mali. Največji je bil Tiun-Linu za sobo, v jednom manjših pa je bila

shramba za živež; izmed drugih treh je bil jeden odkazan meni, ostala dva pa ujetim Kitajcem. Moja kajita je bila nasproti krmilu, odkoder so vanjo vodila vrata, a nad vrati sta bili dve majhni odprtini. Skoz isti je prihajala dnevna luč in zapirali sta se liki line, kar se je navadno dogajalo po noči, časih pa tudi opustilo.

Nisem imel nikakega orodja, da bi pre-drl steno. Odvzeli so mi moje orožje, celo moj nož in uro in tudi mošnjo; pustili so mi pa listnico, ki sem jo imel v skrivnem žepu in v kateri je bilo nekoliko denarnih nakaznic. — Kaj mi je sedaj početi, da pridem iz te pregraje, ne da bi Kitajce na-se opozoril?

Linic niso zaprli, pa bili sta premali, da bi se skozi preril. Vrat ulomiti nisem mogel; bilo bi preveč ropota, pa tudi brezvspešno, ker razven svojih rok nisem imel ničesar. Še težje je bilo predreti džunkino stransko steno; kajti džunke, katerih se poslužujejo morski razbojniki, ponajveč so trdno in dobro zgrajene. Predreti bi mogel le steno, katera me je ločila od velike kajite.

Takoj začnem preiskovati to medstenje. Dobro sem vedel, da v kajiti ni bilo nikogar, ker Tiun-Lin je bil preveč nezaupen, da bi kogar samega pustil v njej.

Tudi močen ropot bi se iz nje na krov ne slišal razločno.

Poskušam celo steno, pa deske so bile povsod dobro pribite. S pritiskom ali butanjem torej ni bilo nič opraviti. Pristavim torej k steni sod, ki mi je rabil za stol, in jamem preiskovati zgorenje deske. Tipaje najdem tu zaklopnico, katere pa po dnevu nisem zapazil, in katera se je celó iz moje sobice odpirala. Kako sem se razveselil, pa vender še s tem nisem pridobil ničesar, razven nado, da dospem v Tiun-Linovo kajito.

Ni trenutka nisem pomišljal, vspnem se k zaklopnici ter se na drugi strani oprezno spustim doli. Pri tem sem moral nekoliko skočiti ter sem prevrnil razne reči, pa za to se nisem dosti brigal.

V kajiti bila je malo ne tema. Spomnil sem se, da sem poprej nekoč v stekleni omari videl svoj nož, svojo uro in mošnjo; vedel sem tudi, da je Tiun-Lin v kajiti shranil tudi mojo puško. Kmalu najdem tipaje omaro. Pa bila je zaklenena. Nisem dolgo premišljal, nego sem naglo zdrobil jedno šipo. Kmalu sem našel svoje reči, ki so bile ondu na ogled razpostavljene. Začetek je bil vsekakor srečen.

Nisem prav vedel, ali naj vzamem tudi svojo puško ali ne. Ker bi me pa na poti

le ovirala, sklenem s težkim srcem pustiti jo. Zdaj pa je šlo za to, kako priti iz kajite. To samo ob sebi ni bilo tako težavno, kajti imela je line proti ladjinemu nosu in proti krmilu. Težko mi je bilo samo iziti takó, da me Kitajci ne bi opazili.

Pogledal sem skozi okno nasproti krmilu. Noč je bila precéj temna, opazil nisem ničesar. Slišal pa sem, da so na nasprotni strani Kitajci žlobudraje igrali. Postavili so svetiljko med se ter so kockali. Vedel sem, kako so Kitajci v to igro zaljubljeni ter sem se nádejal, da se je ondu zbralo vse moštvo. Sklenem torej, da se ob krmilu spustim v morje, zavežem uro in mošnjo v svoj robec ter odprem kajitino okno.

Noč je bila čisto tiha in mirna. Seveda bi bilo bolje, ko bi bilo nekoliko veterno in bi valovi pljuskali. Ali kaj sem si hotel? Natihoma zlezem skozi kajitino okno in pazno gledam, če bi kje zapazil kacega Kitajca. Pa bilo je vse mirno. Zdaj velja pogum!

Tiho smuknem čez krov, spustim se ob krmilu doli in že sem v hladnem morji.

Toda, kam zdaj? Ali se naravnost obrnem proti obrežju, ali naj plavam na okolu? Odločil sem se za zadnje; kajti ináče bi se lahko zamotal v sidrove vrvi in bi preveč pljuskal. Bilo je takó temno, da sem komaj

džunke pred sabo razločil. To je bilo zá-me sicer ugodno, ker me niso mogli tako lahko zapaziti, nasprotno pa bi tudi lahko svojim sovražnikom prišel v pést.

Plaval sem čisto tiho in dosegel sem že skoro zadnjo džunko, kar se naglo zaveseti in v zrak zleti bliščeča raketa. Ali so jo vžgali, da bi komu dali kako znamenje ali zbok česa, tega ne vem. Pa spreletel me je vender grozen strah. Dve minuti je bila razsvetljena vsa okolica in kako lahko bi me po naključji zapazil kak zvit Kitajec.

Prestrašil sem se res hudo, pa vender mi je raketa koristila toliko, da sem vsaj spoznal, kako daleč sem bil še od obrežja. Bilo je po priliki še dvesto korakov do tjà. Razločno sem videl šator, v katerem je bila straža in sem se torej lahko ognil.

Ker sem počasi plaval, dospel sem še le čez kacih pet minut na breg ter sem ondu počenil. V tem sem si ogledal okolico. Obrežje me ni oviralo, ker pot je bila ravna, in sem in tjà je raslo grmovje. To pa je bilo za-me ugodno.

Oddahnem se torej in po vseh štirih lazim naprej. Ravno v tem pa mi prihaja nekdo naproti. Moral je biti kak Kitajec, ki je zapustil tovariše ter se je zdaj vračal

domòv. Hitro počenem, toda oni me je moral že opaziti, kajti glasno je zavrisknil ter me hotel zagrabit. Po bliskovo skočim po konci, ga prevržem in tečem naprej. Že so naju opazili stražniki iz šatorja. Spoznali so me pri plameničinem svitu, katero so užgali, pa so jo kričé vdrli za mano.

Peto poglavje.

Pri Mandarinu.*

Zdaj je šlo zato, kdor zna hitreje teči. Bežal sem, kakor še nikoli v svojem življenji. Pa tudi Kitajci niso lezli kakor polž. Bili so mi redno za petami. Bežal sem preko polja, oni pa za mano. Ta gonjba je trajala že celo uro in bil sem čisto upehan. Tudi moji zasledovalci so nekoliko zaostali, izpred oči pa me niso izgubili. Zdajci zagledam pred sabo temno gručo, kakor se mi je zdelo, vrt in nekoliko dalje veliko kitajsko poslopje in nekaj drugih hiš. Bila je vas ali kakšno kitajsko mestice. Vderem jo tjekaj, preskočim zid in bežim k najbližji hiši. Ker so bila vrata na stežaj odprta, skočim naglo v vežo in obstojim tiho.

Kakor se je videlo, spali so vsi stanovalci. Polnoč je gotovo že minola. Slišal sem, kako so zunaj moji zasledovalci kričali in razsajali. Bržčas niso vedeli, sem li

* Mandarinini se imenujejo višji kitajski uradniki, ki so sodnijski predstojniki ali pa poglavarji v različnih okrajih.

preskočil zid, ali sem bežal naprej. Molčal sem še vedno, nadejaje se, da bodo hiteli dalje. A skoro zaslišim, da nekdo pleza čez zid in zdaj jamem strašno razsajati, z nogami teptati, z rokami butati ob steno ter na vso moč kričati: Tat, ropar, morilec! Tri besede, katerih sem se naučil za svojega bivanja pri morskih razbojnikih.

Da bi bil ropot še večji, prevrnem hitro veliko omaro, ki je stala na mostovži. Rožljanje polomljenih sklenic in porcelanaste posode prebudi vse spalce, in kmalu je bilo vse po konci. Toda kakšen je bil ta prizor! V vsakem drugem položaji bi se bil smejal, in celo zdaj sem se komaj smehu zdržal. Mislite si te Kitajce v njihovi že tako ali tako smešni noši, z obritimi glavami in kitami, v širokih oblačilih in v navzgor zavihanih čevljih, s prestrašenimi pa vender tako zvitimi obrazi; mislite si, da je jeden oborožen s stolom, drugi s svečnjakom in tretji s čim drugim, kako hité od vseh strani, vpijejo in tulijo — in uvideli boste, da bi se v tem položaji smejal vsak pameten človek.

Sevéda so vsi zijali le váme, kajti bil sem še sam. Morski razbojniki se niso upali za mano v hišo pridreti, bržčas, ker njihova vest ni bila baš najčistejša. Mene so torej imeli za tatú, razbojnika in morilca. Toda

vsi skupaj niso bili toli srčni, da bi me napadli. Tudi prav za prav niso vedeli, kaj je. V tej zmešnjavi sem vpil še huje, skozi vrata kazaje: Tatje! ubijalci! morski razbojniki! Kakor sem videl, so me pač razumeli, ali navzlic temu niso bili pogumnejši in skoro bi rekel, da bi bili najrajši vsi utekli.

V tem zapazim da je hiša, kolikor sem mogel soditi po zunanosti, last imovitega moža in to mi je bilo po godu. Vprašal sem torej po gospodu, to je, vpil sem v jednomér: Gospod, gospod! No, ali oni niso razumeli mene ali pa jaz njih ne, stali smo si tako nasproti, dok končno po stopnicah pride v belo haljo zavit gospodar, v jedni roki držeč svetilnico, v drugi pa meč.

Bil je že precej postaren in je nosil dolgo kito. Poklonim se mu uljudno in ogovorim ga po angleški (nadejal sem se namreč, da angleški razume) takó-le: «Gospod! ubežnik sem preganjani! Ubežal sem Tiun-Linovi drhali morskih razbojnikov in Vas prosim zavetja in brambe!»

Kako so se mu pri tem ogovoru zasvetile majhne njegove poševne oči; ostro me jame meriti od pet do glave, kot bi mi nič kaj ne zaupal. Saj pa tudi ni bilo čuda; kajti pri onih pomorskih tatéh ni malo nisem mogel skrbeti za dostojno opravo. Vrhu

tega so pa še bili moji lasje in obleka čisto mokri.

«In zakaj prihajate k meni?» vpraša me nato gladko po angleški.

«Ker so mi morski razbojniki za petami in ker dalje ne morem!» odvrnem mu jaz. «Prosim Vas le za nekaj ur prenočišča, potem pa pojdem v bližnje mesto, kjer kakoga evropejskega konzula ali pa mandarina poprosim pomoči!»

«Jaz sem sam mandarin nebeskega sinú*!» odgovori Kitajec ponosno.

«Dobro tedaj!» vskliknem vesel. «Zatekam se pod Vašo obrambo!»

«Kaj mi pripovedujete, Tiun-Lin da je tu blizu?» vpraša me mandarin, in sicer tako bojazljivo, kakor če bi korzar že bil pred vrati.

«Njegovo brodovje stoji ob morskem obrežji, po priliki uro hodá od tukaj! On sam pa ni ondu; otišel je nekam plenit in jaz sem uporabil to priložnost ter ubežal.»

«V moji hiši ne morete ostati!» pravi mandarin naglo. «Takoј pojdite, kamor Vam drago. S tujci nočem imeti nikakega opravka!»

* Po svoji poganski veri imenujejo Kitajci svojega cesarja «nebeskega sina».

Vjezilo me je, ker sem videl, da ga je samo bojazen pred Tiun-Linom pripravila do tega ukrepa.

«Kaj? in Vi pravite, da ste carjev uradnik,» zaderem se nánj, «Vi, ki se bojite morskih razbojnikov? Zahtevam od Vas, da me vzamete pod svojo streho, dokler ne dobim pomoči od bližnjega evropejskega konzula. Vi ste odgovorni, ako se mi kaj pripeti!»

Na to mojo opombo se hudobno nasmehe in dá (kakor se mi je zdelo) svojim služabnikom znamenje, da bi me vrgli iz hiše in res so pritekli predrzni lopovi, da bi me prijeli. No, prvega sem klofutnil tako, da je odletel v steno, drugemu pa sem nastavil svoj nož. Odbežali so kakor zajci.

Odločno moje vedenje imelo je pa vsaj ta dober nasledek, da je hišni gospodar prišel nazaj k meni, no ne z namenom, da bi me s svojim mečem naklestil.

«Mirujte zdaj! Dam Vam sobico, naj bo!»

«Potem sem zadovoljen!» pristavim jaz. «In ne bo Vam na škodo!»

Ta namig pa ga ni kaj posebno ganil, iz česar sem sklepal, da je mož bogat. Zdaj je govoril le s služabniki in dva izmed njih pristopita godrnjaje, da bi me odvedla

v sobo, ki je bila v pritličji. Na to se poklonim mandarinu, in ločila sva se.

Moja soba nikakor ni bila pripravljena za goste; kajti ni imela nikakšne olepšave. In vendar je na Kitajskem inace tudi najpriprostejša izba okrašena s tapetami, cvetlicami in drugimi malenkostimi. V tej pa ni bilo ničesar, razven jedne postelje z neko žimnico, navadne mize in stola. Čisto je bila podobna ječi, in — res, ko se ozrem na okno, zapazim železno okrižje.

«No,» mislil sem, «boljša je vendar, nego Tiun-Linova beznica.»

Vedel sem, kako je Kitajca strah, kadar mu je vsprejeti kacega tujca pod streho in zaradi tega tudi nisem zameril sedanjemu hišnemu gospodarju svojemu. Ker pa mi je povedal, da je uradnik, mislil sem, da je okrajni predstojnik ali kakšna sodnijska oseba in da je ta soba pripravljena le za tatove in zločince. A za to se nisem zmenil, samo da sem srečno utekel morskim razbojnikom.

Vlegel sem se na postelj, in kdor pomisli, da moja obleka še ni bila posušena, verjel mi bo, da celo noč nisem zatisnil očesa ter da sem težko pričakoval dneva.

Začelo se je daniti; kar zapazim skozi okno, kako so se še vedno prikazovale radovedne glave razbojniške čez zid; to me

je popolnoma prepričalo, da še Tiun-Linova drhal ni pozabila na me. Toda sedaj sem bil v zavetji in že težko sem pričakoval, da bi me obiskal hišni gospodar ter dalje za me skrbel.

Kar se dostaje te skrbi, dobil sem kmalu drugo znamenje, kako gostoljubno so se vedli do mene. Čez nekaj časa mi prinese sluga kos kruha in lonec vode in nekaj, kar je bilo podobno mesu, česar pa nisem natanjše preiskaval. Razjaren po tej novi razžalitvi pograbim slugo, ter ga ž njegovim zajutrkom vred vržem skozi dveri. Marsikdo si bo mislil, da sem bil surov, toda nisem si znal drugače pomagati.

In v resnici, to je koristilo! Prinesli so mi čaj, pipo in v obče prikladen zajutrek, čeravno ni bil tak, kakeršnemu sem bil na «Lastavici» vaje. Ker sem bil precéj sestradan, dišalo mi je izvrstno. Če sem tedaj tudi zadostil želodčevim potrebam, bil sem vendar v stiski zaradi usode svoje. Pa minol je precejšen del jutra, ne da bi kdo povprašal za me, in na vse moje klicanje in ropotanje vendar ni prišel noben služabnik. Vrata so bila od zunaj zapahneni. Pa odprla so se mi končno vendar le.

Šesto poglavje.

Zaslišanje in obsodba.

Komaj sem verjel svojim očém, ko so vstopili trije sprevódniki, kakeršne sem ter tjà vidimo naslikane s čeladami, ščiti, sulicami in meči. Je-li bila to prava ali le častna straža? Doslej nisem imel vzroka, da bi pričakoval tako dvorljivost in zeló radoveden sem šel s sprevódniki, ki so mi veleli, da naj zapustim sobo.

Na dolgem mostovži, ki je vodil počez skozi poslopje, stala je množica Kitajcev, ki so zijali vá-me, kot bi bil kakšna pošast. Ves presenečen sem zapazil med njimi tudi nekoliko Tiun-Linovih razbojnikov. Videlo se je, da so imeli povsod prost vstop in to za me ni bilo baš ugodno znamenje — kajti, da jih ni semkaj privedlo samo zanimanje za mojo usodo, sklepal sem pač iz tega, kar se je že zgodilo.

Odpró se dveri in mene potisnejo v sobo, ki je sicer tudi za Kitajsko bila priprosta dovelj, pa vender bolj olepšana, nego

je bila moja dosedanja ječa. Videlo se je na prvi pogled, da je tu zasliševalnica. Pri dolgi, s pisanim prtom pregrneni mizi sedeli so štirje Kitajci, v njihovi sredi moj hišni gospodar. Na mizi so imeli papir, črnilo in čopiče. V vseh kotih so stali služabniki in na svoje zavzetje zapazil sem pri mizi podpoveljnika, Tiun-Linovega pribočnika.

Ni se mi zdelo vredno, da bi pozdravil skupščino, ki je svoje nezaupno-sovražne poglede vpirala v me in ker nikjer nisem zapazil za-se pripravljenega stola, pograbim ne baš nežno pod pazduho pisarja, ki je sedel pri mizi s hrbtom proti meni obrnen, pomaknem ga na stran ter sam sedem na stol.

Vsi so se začudeno pogledali, pa jaz se za to ni najmenj nisem brigal. Če sem se s tem tudi hudo zameril Kitajcem, vedel sem saj, da imajo vender nekoliko strahú pred tako predrznim človekom. Dosegel sem svoj namen. Nikdo si ni upal pregnati me s sedeža, pisarju pa so morali prinesiti drugi stol.

Kitajci so šepetali in kakor se je videlo, posvetoval se je moj hišni gospodar s svojimi tovariši prav vneto. Končno se začnem dolgočasiti.

«Kaj prav za prav hočete od mene?» vprašam svojega hišnega gospodarja zeló osorno.

«To boste takoj zvedeli!» odvrne on.
«Govorite-li naš jezik?»

«Ne; ne poznam drugih besed, ko tat, ovaduh, goljuf in razbojnik, to je vse, česar sem se do sedaj naučil v nebeskem Vašem carstvu!» odgovorim mu ozbiljno.

Kam to meri, moral je pač dobro razumeti, kajti grozno je namrdnil svoj mršavi, žolti obraz ter me strupeno pogledal. Vzdignil se je potem dostojanstveno ter me je patetično ogovoril, no jaz sem razumel samo, da je on mandarin, najvišji cesarski okrajni uradnik, ki bo vsled svoje oblasti pričel preiskavo zoper mene. Vprašal me je še potem po mojem imeni.

«Obdolženi ste,» reče mi potem z vso dostojanstvenostjo, «da ste jednega izmed hlapcev čestitega gospoda Tiun-Lina zavratno napadli.»

Čudé se, gledal sem ga, ko je stvar tako zabil. Hoteli so me napraviti za zatoženca, v tem ko je vendar le na meni bila vrsta, pritožiti se.

«Dovolite,» rečem mu nato, «jaz sem se le branil. Bodite tako dobri, pa poslušajte, kar Vam zdaj-le povem!»

Nato nagne svojo glavo nad mizo in ker mi je s tem dal dovoljenje govoriti, popisal sem mu natanko vse svoje do-

godke na Kitajskem od dneva mojega vjetja pa do mojega bega. Poslušal me je prav pazljivo in bržkone razumelo me je tudi nekoliko njegovih tovarišev, kakor tudi Tiun-Linov pribočnik. Podrobno sem torej popisoval predrznost morskih razbojnikov in pa slabost kitajskih oblastij.

Ko sem končal, nastane med Kitajci živahno razgovorjanje, katerega se je tudi udeležil Tiun-Linov pribočnik.

«Gospod,» povzame potem mandarin besedo, «ko smo zaslišali priče, kaže se nam stvar v čisto drugi luči. Čestiti gospod Tiun-Lin, katerega tu sramotite z imenom morskega razbojnika; pošten je kupec, ki s svojimi kupčijskimi ladijami potuje ob kitajskem obrežji. Dal Vas je prijeti zaradi svote, katero ste mu dolžni in katere mu plačati načete; kajti odreklo se mu je vsako drugo zadoščenje. Utekli ste in še vrhu tega zavratno napadli Tiun-Linovega slugo, ko Vas je hotel prijeti, tako, da se je pri padcu težko poškodoval. S tem ste krivim spoznan, da ste smrtno ranili podanika nebeskega carja.»

Nisem vedel, kaj bi počel. To je bilo neslišano. Mandarin je prav dobro moral poznati Tiun-Lina — sam sem videl onikrat v noči, ko sem izrekel to ime, kako je obledel

— zdaj pa so ga hoteli napraviti za veletrgovca, mene pa za dolžnika! V tem trenutku sem si želel Simsonovo moč, da bi celo hišo zrušil nad to drhal. Bilo je jasno, da so morski razbojniki in mandarin trobili v jeden in isti rog. V najprizanesljivejšem slučaju primorali so ga k temu z nevarno svojo bližino.

Nikdo mi ne bo zameril, če sem pravični svoji jezi dal odduška. Toda obrazi Kitajcev bili so ravno tako mirni in prekánjeni, ko doslej. Nisem dvomil o tem, da so že popolnoma sklenili, kaj z mano storiti. Zahteval sem, naj bi me odvedli v bližnje mesto pred kacega evropskega konzula.

Mandarin me je poslušal mirno, kakor kakšnega dečka.

«Je že dobro!» dejal je potem. «Zdaj sem Vas slišal. Dano Vam je na voljo, da se ali povrnete k Tiun-Linu in ondu čakate, kakšno zadoščenje bo iskal pri Vas, ali pa, da plačate s svojo glavo zavratni napad, s katerim ste se pregrešili na podaniku nebeskega cesarja. Vaša pokora se nikakor drugače izvesti ne dá. Naš zakon kaznuje s smrtjo vsakega tujca, kateri zavratno napada Kitajca. Kaj si torej volite?»

«Lopov!» zavpijem mu naproti. «Kaj ne, Vi več verujete temu morskemu razboj-

niku, nego meni? I se vé, kako pa tudi naj od Kitajca drugače pričakujem! Dobro tedaj, jaz se nikakor ne povrnem k Tiun-Linu, in kar se dostaje kazni, s katero mi žugate, zadela bo pač Vas samega. Vam bo se zagovarjati zbok svojih dejanj; kajti moji prijatelji bodo se gotovo maščevali zaradi mene. Ako se Vam zgodi kaj neljubega, pripišite sam sebi. K Tiun-Linu pa ne grem in ne grem!»

Še zmenil se ni zato; bržčas se je čutil čisto varnega. Pogovarjal se je potem s svojimi tovariši in Tiun-Linovim pribočnikom. Kakor sem videl, pisarji dosedaj še ni besedice zapisali niso. Zdelo se jim je po tem takem odveč, da bi sestavili zapisnik, in živo sem se spominjal kitajskih skrivnih sodeb, ki marsikaterega naglo k smrti obsodijo.

«Vi torej nočete k Tiun-Linu nazaj?» popraša me potem zopet.

«Ne!» odvrnem mu trdno in odločno. «Vsaj živ ne!»

«Potem pa se le pripravljajte na smrt!» reče mi in v svesti si, kakor moder sodnik, drugi Salomon, da je izvrstno napravil razsodbo, zgane pred seboj ležeči papir ter vstane. Ž njim vred vstanejo tudi ostali njegovi tovariši.

Ne morem popisati, kar se je ta čas godilo v mojih prsih, pa skušal sem se upokojiti.

«Gospod mandarin,» rečem nato, «ker mi ne marate dati prostosti, katero zahtevam po vsi pravici, Vas vsaj prosim za drugo čednejšo sobo. Vajen sem snažnosti in pa tudi neke ugodnosti. Sovred zahtevam vse spoštovanje, katero ste mi dolžni in pošteno hrano. Zato hočem plačati. Za vse to pa, kar se z mano godi v tej hiši, odgovarjali boste Vi. V obče bom pa vsako žalitev takoj kaznil z lastno pomočjo; kajti razvidim, da mi od kitajskih zakonov ni upati pomoči.»

«Za zdaj smo še, žal, preslabi, da bi Vas strahovali,» dé nato mandarin s poredno uljudnostjo, «no, ko pa pride ukrepljenje, katero sem dal poklicati, prisilimo Vas, da spolnite našo voljo!»

Bil sem odpuščen in ker se mi ni hotelo, da bi tratil besede in časa, šel sem s sprevódniki. Odvedli so me res v drugo in boljšo sobo, katero pa so koj za mano zaklenili. Ko sem šel po mostovži v sobo, bil sem še po kitajskih služabnikih zasmehovan.

Kar vrelo je v meni. Take lopovščine se pa res nisem nadejal. Največ seveda, me je mučila misel, ali res nameravajo spolniti svojo grožnjo ter me obesiti na vislice, ali pa odrezati mi glavo. To se mi ni zdelo verjetno. No, brez primerov tako postopanje

ni bilo; kajti slišal sem že večkrat, da so se res dogajali taki tajni umori.

Bil sem tedaj primoran, da mirno počakam, kar bodo storili, in trdno sem sklenil, da branim svoje življenje do zadnje kapljice krvi, ko bi me res hoteli ugonobiti. Tudi ni bilo nemožno, da me ne bi izročili Tiun-Linu in iz vsega srca sem preklinjal zapeljive tonkinske fazane, ki so me zvabili na ono izdajalsko obrežje. Toda kletev mi ni pomagala iz moje stiske; razvedril me je nekoliko obed, kateri mi je prinesel sluga. Bil je precej dober, vsaj po kitajskem pojmu. Toda, dal bi bil vse, kar se mi je prineslo, za dober košček pečenke.

Ves popoldan sem se kratkočasil s tem, da sem gledal stražarje, ki so se šopirili pod mojim oknom. Ti junaki, ki so nekoč pri prvem strelu angleškega topa pokazali peté, repenčili so se zdaj kot najhrabrejši vojaki in so merili na-me s svojimi zarjavelimi puškami, čim sem se prikazal na oknu. Jaz pa sem njim kazal ‚osle‘, in še zdaj se čudim, da sem bil takrat tako otročji. No v obupnosti stori človek časih kaj smešnega.

Dan se je počasi nagibal proti večeru. Ta jednoličnost mi je bila neznosna. Zahteval sem, da bi me odvedli pred mandarina.

No ali me služabniki niso razumeli, ali pa njih gospodar ni hotel priti. Bilo mi je zno-
reti! Bržčas še prošeno ukrepljenje ni prišlo ;
kajti zmiraj sem še imel svoj nož, kateri
mi niso upali uzeti.

Sedmo poglavje.

Ubég.

Bilo je dopoldan drugega dne in pušil sem ravno svojo majhno kitajsko pipico, kar zaslišim na stropu nekako praskanje. Ko se ozrem kviško, zapazim, da se je papirna preproga (tapeta) nekoliko razklala in na moje veliko začudenje pade skozi razpoko košček zvitega papirja.

Ni mogoče, da bi bil to samo slučaj. Kakor naglo utopljenec pograbi rešilno vrv, ravno tako jaz papir. Bil je drobno skupaj zvit. Brž ga razganem.

Zagledal sem čudno pisavo in že sem hotel listič vreči stran; kajti dozdevalo se mi je, da je pisano v kitajščini. Toda varal sem se. To vendar ni pisano kitajski? Berem in berem, angleški ni bilo, pač pa je bilo pisano nemški.

Potreboval sem cel četrť ure, da sem prebral nekoliko vrstic. Pisano je bilo to-le:

«Čestiti gospod! Že dlje časa sem v mandarinovih pestéh. Jaz sem njegov tajnik

in Kitajci so se mi hudo pristudili. Ker pa nimam upanja, da bi me kedaj spustili iz sedanje službe in ker močno hrepenim po domovini svoji, sklenil sem, da z Vami pobegnem. Po dolgem prizadevanji se mi je posrečilo, da sem prerezal strop in Vam poslal ta listič. Skušal bom, da Vam prikskrbim kitajsko obleko. Sporočilo, kakó nama je uteči, pošljem Vam po istem potu. Mudi se hudo; kajti slišal sem, da Vas že prihodnjo noč izroče Tiun-Linu.»

Kakó naj si to tolmačim? Tudi ta suženj? Bil sem radoveden, kakor je človek navadno, če mu v sili kak neznanec ponudi svojo pomoč. Dajala se mi je nada na bég, in težko sem pričakoval trenutka, kateri bi ta obet vresničil.

Tiun-Linu me torej hočejo izročiti! Tudi meni se je zdelo to zeló verjetno, sedaj je bilo porazumljenje med mandarinom in morskim razbojnikom dokazano. Ko bi moj neznaní rešnik le predolgo ne odlašal! Prihodnjo noč me že nameravajo odpeljati. Hiteti bo moral. Kakó hoče z mano uteči? kakó se mu je posrečilo, da vara moje pazníke? Morebiti se je nadejal, da bo je podkupil? Bil sem takó vznemirjen, takó neučakljiv, da opoludne ničesar nisem mogel povžiti. Gledal sem vedno le na strop želeč, da bi

zopet kako poročilo padlo doli. No zapazil nisem ničesar, razven, da so na stropu nastale nove razpoke.

Končno proti večeru pade zopet doli listič, ki je tudi bil s čopičem pisan. Zame je bilo to nebesko poročilo. Listič pa je slôvel takó:

«Gospod moj! Opravo Vam vržem kmalu doli. Skrijte jo tako dolgo, dok ne slišite trikratnega nočnega trkanja. Takrat se hitro oblecite in bodite pripravljeni na odhod. Zgôdi se, kar se hôte, jaz pridem!»

Kakó sem ga bil vesel, tolažnika od zgorej. Zahvalil sem ga tisočkrat! Kmalu potem se odpre na stropu štirioglata odprtina, katero je moj nepoznan rešnik bržčas s trudom izrezal. Skozi njo priletí rdečepisana kitajska suknja, hlače, kapa, nekaki telovnik in dvojica zakrivljenih čevljev, potem še nekoliko malenkostij, ki so k popolni kitajski opravi potrebne. Nato se luknja zopet zapré.

Storil se je mrak, in ker sem se nadejal, da me zdaj moji stražarji ne bodo več nadlegovali, poskusim si opravo. Bila mi je po vsem prav in rad bi se bil ogledal, ko bi bil imel kako zrcalo. Ali kaj sem si hotel, ko luči nisem imel. Pod to opravo obdržal pa sem vender svojo prejšnjo.

Pričakoval sem zdaj željno trikratno trkanje. No, ura je minevala za uro in vendar mi je pisal moj rešnik, da me nocoj odženejo k Tiun-Linu. Začelo me je že skrbeti, da je mojemu rešniku nemara spodletelo ter sem vedno stal pri oknu, da vidim, če bi se na vrtu prikazala kaka sumljiva oseba. Toda bilo je še vse mirno, čeravno je polnoči moralo že zdavnaj biti.

Kmalu potem zaslišim iz vrta razne glasove in srčno izvlečem svoj nož, da bi se branil pred morskimi razbojniki. Zdajci pa zadoni usodepolno trikratno trkanje, ki naj bi mi naznanilo, da se preoblečem za Kitajca. Zdaj je pa šlo za to, kdo bo koga prehitel: ali pridejo razbojniki prvi ali pa moj rešnik. Da so se bližali razbojniki, o tem še dvomil nisem. Videl sem, kako so mimogrede pogledavali skozi moje okno. A v sobi bilo je vendar pretemno, da bi me mogli zapaziti. Počepnil sem poleg dveri in čakal.

Iznenada pa se zasveti rdeče kot kri. Na vrtu je odseval velikansk ogenj. Slišal sem zmešano vpitje, moji zasledovalci pa so zginiti. Nad mano je vršelo, pa kmalu je utihnilo vse. Slišal sem še le pokati in prasketati. Nisem več dvomil, da gori gorenji del poslopja. Slišal sem, kako so divje drvili sem ter tjà.

Je bilo to samo naključje ali je kdo zažgal? Hočejo morda morski razbojniki v tej občej zmešnjavi opleniti hišo in raztrositi vest, da sem zgorel tudi jaz? Ali se je to zgodilo samo po nesrečnem naključji, ki bi naj vzelo zadnji up na rešitev? Toda naj je bil vzrok ognja ta ali oni, jaz sem sklenil, da porabim to občno zmešnjavo ter sem poslušal, ali se ne približuje kdo.

Zdaj zapah lahko zaškrta, duri se odpró, in pred mano stoji kitajsko opravljjen mož.

«Le brž!» dé mi tiho, «le brž naprej!»

Prime me za rokó in urno sva stopala po mostovži, kjer so vsi zmešano tekali sem in tjà. Moj rešnik vleče me naglo za sabo, kajti že so gorele stopnice. Bil je strašen prizor. Stopila sva skozi vrata, ki pa niso peljala na vrt. Pred hišo je stala množica Kitajcev. Pa niso naju zapazili, saj sva pa tudi bila po kitajsko opravljena.

Že sva dospela do zadnjih vaških hiš, na katerih je tudi odseval požar in mislil sem, da si bodeva tu malo oddahnila. Toda moj rešnik, ki še doslej besedice črhnil ni, vlekel me je neprenehoma naprej. Dobro je moral vedeti, kako nevarna je najina pot. Ali je tako dobro poznal stransko pot, ali pa nama je bila le sreča mila, dovelj, prišla sva precej daleč, ne da bi naju kdo oviral.

Če sem se ozrl, videl sem, kako je še zmiraj hudo gorelo. Tako naglo sva potovala skoro uro hoda, večinoma preko rižnih in drugih poljâ. Zdajci zagledam za hribom veliko površino, čisto morje.

Dospela sva zdaj na vrh hriba in tik njegovega podnožja zapazim ob obrežji nekoliko bajt.

Podava se k najbližnji, in moj rešnik me vpraša :

«Vi menda kitajščine ne razumete?»

«Samo nekoliko besed!» odvrnem jaz.

«Potem pa ne govorite, nego molčite!» reče tiho in potrka na bajtine duri, v kateri je bila tema.

«Zakrijte si obraz, kolikor mogoče!» pristavi še nato.

Ta kratek pogovor je bil nemški, kateri jezik je moj rešnik govoril prav gladko. Sklepal sem iz tega, da je rodom Nемеc.

Kmalu potem se oglasé v bajti. Moj rešnik odgovori na klic in venkaj pride Kitajec v brodarski obleki s svetilnico v roci. Brez vsacega družega pojasnila pomoli mu moj neznanec neko pisanje in Kitajec pokloni se spoštljivo.

«Kaj namerjate zdaj?» vprašam tiho svojega spremljevalca.

«Peljati se v čolnu ob obrežji!» odvrne on ravno tako tiho. «Toda ne govorite rajši. Naj oni mislijo, da ste moj sluga!»

V tem še prideta dva mlajša Kitajca tudi v brodarski opravi, bržkone starčeva sinova. Stopila sva za njimi do majhnega čolna, ki je bil na obrežji pripet.

«Kam pa?» vpraša starec. To sem razumel. «Tzie-Kin!» odvrne moj rešnik, in odrinili smo.

Bila je še vedno temna noč. Rad bi se bil pogovarjal, da bi si krajšal čas, a nisem smel zaradi Kitajcev.

Kmalu potem pridemo do precej plavnega obrežja in videl sem razločno goreče mandarinovo poslopje. Tudi Kitajci so je morali opaziti in vrhu tega še znamenje, ki je bilo postavljeno v bližini gorečega poslopja. — Bila je svetilnica, ki se je svetila raznih barev. Zvedel sem kasneje, da Kitajci nastavljajo takove svetilnice po gričih, kedar utečejo sužnji.

Kitajci jamejo sedaj med seboj šepetati in starec ni obesil jadra, katero je imel že pripravljeno. Moj rešnik se obrne tako, da je mogel natihoma z mano govoriti.

«Kitajci naju imajo na sumu!» pošepče mi. «Skušali bodo, da naju izdadé; bodiva oprezna!»

«Imam še svoj nož!» rečem mu tiho. «Oba se njih lahko lotiva. Jaz sam lahko z jadrom čoln vodim.»

«To ne gre,» odvrne on. «Bilo bi prenevarno. Le na-me se zanesite, kedar dospemo v Tzie-Kin!»

Kakor sem videl potem, izpodbujal je Kitajce, ki so res nekoli hitreje jeli veslati in kmalu smo dospeli do hiš večjega mesta, ki so stale tik obrežja.

Osmo poglavje.

Rešen.

Ravno se je začelo daniti, ko sva izstopila. Izstopil pa je tudi stari Kitajec s svojim sinom. Peljala sta naju proti poslopji, kjer je bila gostilnica. V oživiljenem pristanišči pa so se nekateri čolni odpravljali na odhod.

Ko pridemo v krčmo, izroči moj rešnik Kitajcu prevoznino. Starec se zahvali, zajedno pa namigne svojemu sinu, ki koj nato otide. Gostilničar odpre malo izbo in mi dva stopiva noter. Bila je le za tujce pripravljena.

«Lopov naju hoče izdati!» reče moj rešnik, ko sva bila sama. «Gotovo je poslal po kacega uradnika. Uteči jim morava!»

Soba je bila v pritličji. Moj spremljevalec stopi k oknu in pogleda ven. I jaz pristopim. Zunaj je bilo le malo brodarjev videti, ki so precej daleč odhajali tod mimo. Solnce je ravno vzhajalo. Moj rešnik odpre okno in skoči ven. Hipoma sem bil pri njem in hitela sva na obrežje. Ravno so na precej

veliki džunki razpenjali jadra, da bi odrinili. Le nekoliko Kitajcev sem zapazil na nji.

«Kam se peljete?» vpraša je moj spremljevalec.

Zdelo se mi je, da sem slišal ime Kanton ali pa Makao. Moj spremljevalec se je pogajal z brodarji ter jim pokazal nekov denar; le malo trenutkov in bila sva na džunkinem krovu, ki je koj nato odrinila od brega.

Ozrem se na obrežje. No, ondi še niso opazili najinega béga; kajti ni se kazalo še nič sumljivega. Čvrst veter napne jadra naše džunke in urno je drčala tje po morski planoti. Njeni štirje mornarji so imeli še dosti dela s pripravljanjem za vožnjo, tedaj se niso ozirali nazaj, jaz pa sem se varoval, da bi nje opozoril na ljudi, ki so pritekli na obrežje in dajali vsa mogoča znamenja, da bi se naša ladija vstavila. Ustrelili so celó, pa ker je ravno sedaj veter zapihal močneje, imeli so Kitajci polne rokó opravila, da so razpeli vsa jadra in ladijo spravili v ravnotežje. Kmalu potem zakrije nam v morje štrleči rt pogled na Tzie-Kinški zaliv.

«Ali še zmiraj morava biti takó oprezna?» povprašam svojega tovariša.

«Nekoliko opreznosti nama sevéda ne bo škodovalo!» odgovori on. «Možno, da

naju zasledujejo po suhem, varna bodeva še le v Honkongu ali Makau.»

Pritrdil sem mu ter se molčé in podložno vêdel kot njegov služabnik. Pa vender sem se štel srečnega; smel sem se zanesti, da sem rešen. Le vožnja mi je bila prepočasna. Dostikrat, ko sem videl, da Kitajci vetra niso uporabili takó, kakor bi ga morali, moral sem se zatajiti, da nisem skočil k krmilu. Na vso srečo vozili smo se vso noč, ker so Kitajci dobro poznali ondešnje vodovje. Nadejala sva se tedaj, da pri takem vetru lahko zvečer prihodnjega dné dospemo v Makao ali Honkong. Sicer pa se mornarji niso dosti brigali za naju. Kakor mornarji vseh ljudstev, bili so tudi ti molčeči, mirni ljudje — najboljši Kitajci, ki sem jih kedaj videl!

Džunka pa ni bila namenjena v angleško lastnino Honkong, tudi ne v Makao, nego v Kanton. Bilo bi preveč sumljivo, ko bi se dala v Makau izkrcati; v Kantonu bi pa možno že naletela na najine zasledovalce. Bilo je torej potrebno, da se o tej točki pogovorim s svojim rešnikom. No prehitel me je. Ko zapazimo Makao, razodene Kitajcem, da je bolan in da se mora izkrcati. Tudi meni pové isto in globoko se mu priklonim v znamenje svoje podložnosti.

Krmar krene nato proti Makau. Mračilo se je že, pa vender še ni bilo tako temno, da bi ne spoznali džunke, ki je križala med otokom, na katerem stoji Makao, in med morsko brežino ter je bila nekako sumljive podobe. Živo me je spomnila Tiun-Linovih džunk. Isto je po vsej priliki mislil tudi moj rešnik, ker se je živahno pogovarjal s Kitajci. Mornarji pa so gotovo mislili, da pridemo še za časa v Makao in so prav počasno opravljali svoj posel. Opasna džunka pa se nam je približavala vedno bolj in bolj.

Tačas pa priplava blizu vstric nas lepa ladjica z angleško zastavo. V njej je sedelo nekoliko angleških častnikov. Peljali so se tako blizu, da sem je lahko poklical.

«Gospôda!» zavpijem na vso moč, «bi ne hoteli rešiti dveh preganjancev, ki sta ušla Kitajcem in katerima preti nevarnost po džunki, ki jo vidite ondu?»

Brez vsacega odgovora krene ladjica proti nam ter za trenutek zviže svoje jadro. Zdaj pokličem svojega rešnika, vržem Kitajcem cekin ter skočim v angleško ladjico; v tem, ko so še Kitajci debelo gledali, skoči moj rešnik za mano, in — bila sva v angleškem varstvu!

«Zahvaljujem Vas, gospôda!» vzkliknem njim nasproti. «Zvedeli boste kasneje, kako veliko uslugo ste mi storili! Prosim Vas še nečesa: Veste morda kaj o trijarbolniku «Lastavici», ki je v Makau ali v Honkongu?»

«Lastavica» je bila tukaj,» dé jeden izmed častnikov. «Kapa kosmata! Ste nemara Vi kapitenov prijatelj, ki je bil pri Tiun-Linu ujet?»

«Tisti, tisti!» odgovorim. «Ni dosti nedostajalo in obesili bi me bili ali pa zopet izročili Tiun-Linu, da me ni rešil ta-le gospod!»

Oveseljeni nama nato sežejo častniki v roké. Pripovedoval sem jim svoje dogodke; tudi moj rešnik je storil takisto. — Že tri leta je bil pri onem mandarinu za tajnika in tolmača, a ker se ni nadejal, da bi ga kedaj izpustil, sklenil je uteči; njegova namera se je z mojim ondešnjim vjetjem uresničila še prej, nego se je nadejal. Povedal je potem še svoje ime, pa pozabil sem ga tekom časa.

Zdaj ladjica v Makau pristavi k bregu. Ozrem se še po džunkah, ali ostali sta daleč odzadej. Bil sem grozno vesel, da sem se tako srečno izmuznil Kitajcem.

Zahvalivši še jedenkrat častnike, povprašam po gostilni. Ker jih ravno dosti ni bilo,

pokažejo mi najbližnišo in takoj se s svojim spremljevalcem napotim tjà. Ondu slečem svojo kitajsko opravo, ki sem jo nosil dotlej. Shranil sem si jo v spomin, svojemu spremljevalcu pa sem priskrbel evropejsko obleko, ga obdaroval ter mu iz hvaležnosti za mojo rešitev ponudil svoje prijateljstvo.

Prihodnjega dné so me obiskali častniki in so privêdli še novega znanca seboj. Predstavili so mi ga kot prvega častnika angleške vojne ladije prideljene v Honkong. Povedal mi je, da je v Honkongu videl «Lastavico» ter se je ondu seznanil z njenim kapitenom, ladija da je ondu stala po priliki osem dnij. Dejal je, če se ne moti, da je «Lastavica» zdaj v Kantonu in da me v Honkongu čaka pismo, katero mi srčno rad prinese.

Hvaležno sem vsprejel njegovo ponudbo; med prijetnim razgovarjanjem nam je minil večer. Bila je že zdavnaj polnoč, ko smo se poslovili. Proti poldnevu prihodnjega dné se je vrnil častnik, ki se je bil odpeljal v Honkong ter mi je izročil Hinkovo pismo.

Slôvelo je takó:

«Dragi moj prijatelj! Menda ti je znano, da smo brez vsake škode ušli morskim razbojnikom. Čeravno mi je bilo zelo težko, izpolniti tvojo željo, da bi te pustil v oblasti téh zanikarnih morskih tatov, vender sem

se vdal ter sem jadral v Makao in potem v Honkong, kjer sem prosil dotična oblastva, da storé za tvojo rešitev potrebne korake. Pripravil sem tudi vse potrebno za tvoj prihod, potem pa, ker nisem imel nobenega družega cilja, odpotoval v Kanton. Storil bom vse, kar je v moji moči. Ne odlašaj priti za mano, čim dobiš te vrstice v roke; kakor se nadejam, zgodilo se bo to kmalu. Pogrešam te težko in želim srčno, da se kmalu snideva. V to pomози Bog! Tvoj Ħinko.»

Vsakdo lahko razume, kako me je razveselila ta vest. Mojemu veselju, da sem ubežal zanikarnemu kitajskemu razbojniku in plašljivemu mandarinu, pridružila se je zdaj tudi nada, da bom kmalu zopet videl «Lastavico».

Takoj sem povprašal, ali ni kakšna ladija pripravljena na odhod v Kanton in zvedel sem, da bržčas že nastopnega dne dve kupčijski ladiji zapustita pristanišče, katerih jedna plove v Kanton, druga pa se vrne domov v Evropo. Povedal sem vse to novemu svojemu prijatelju in ga poprosil, da se z mano poda na «Lastavico». No, njegovo hrepenenje po domovini je bilo preveliko, kakor da bi ga samo le trenutek mogel zadržati na Kitajskem. Priskrbel si

je že prostor na kupčijski ladiji, namenjeni v Evropo, in ko je ista naslednjega dne vzdignila svoja sidra, poslovila sva se zelo genljivo. Od takrat se nisva videla več. Jaz pa sem se vkrcal, da se prepeljem v Kanton.

Iz Makao v Kanton ni baš tako daleč in ker nam je bil veter ugoden, dospeli smo proti večeru na določen cilj. Jako sem se oveselil, ko sem od daleč zapazil na «Lastavici» vihrati zastavo ter sem jo pozdravil z gromovitim «Živio!» Dal sem se potem prepeljati in kmalu so mi spustili konopno lestvo.

Vrlo moštvo me je vsprejelo tako navdušeno, kakor še nikoli poprej ne. Bili so vsi neizpremenjeni, in burno me je objemal Hinko. Storil je za mojo rešitev že vse potrebne korake, dà, nameraval je celo ladijo primerno oborožiti, da bi potem pričel lov na morske razbojnike. Zahvalil sem ga srčno in mu potem pravil svoje dogodke; še pozno v noč sva sedela v prijazni najini kajiti, katere tako dolgo nisem videl. Na to pa sem zlezal v visečo svojo postelj in sem čez dolgo časa zopet spal pod domačim krovom, pod krovom ljube mi «Lastavice».

Borba za stavo.

Bilo je živahno življenje na velikem sejmišči v Bataviji.* Med neredno postavljenimi prodajalnicami je neprestano vrvéla skoro iz vseh narodnostij obstoječa množica ljudi, seveda Malajcev in nikjer v Aziji manjkajočih Kitajcev, sinov nebeskega carstva, z dolgimi kitami.

Tu so na nekakšnem odru kazale plesalke svoje več ali menj nečedno skakanje, ondu so razgrajali kačji zagovarjalci in glu-

* Batavija (60.000 ljudi, med njimi 2000 Evropejcev) je glavno mesto na otoku Java («biser holandske krone») v silo nezdravem kraju ob severnem obrežji in je najimennitniše tržišče v vzhodno-indijskem otočji. Zbog nezdravega zračja imenujejo jo navadno «grob Evropejcev». Evropejci so naseljeni zlasti v predmestjih, ki stojé daleč od morja po notranjih zdravih krajih. Največo kupčijo ima Batavija s Holandci, Angleži, Kitajci, Japonci in indijskimi otočani ter izvažá kavo, slador, riž, tobak, dišave, kože i t. d.

mači, trgovci s plahtami in vsakovrstno šaro so čepeli med svojimi do vrha z blagom naloženimi prodajalnicami, in povsod so ponujali sitni Kitajci svojo narodno pijačo, riževo vodo. To je gneča, pehanje, ropot, vpitje in priporočanje blaga v tolikih jezicih, da se poslušalcu kar vrti v glavi, ako ni vaje tacega prizora in rabuke.

Naravno je, da je med obiskovalci sejmišča največ v Batavijo prišlih mornarjev; kajti moštvo vsake ladije, ki pripluje tu-sem, hoče si ogledati zanimivo narodno življenje na glavnem tržišču toli imenitnega primorskega mesta.

Tik prodajalnice, v kateri so se prodajali razni tiči, zbrala se je množica ljudij, ki je v ozkem kolobarju obstopila majhen prostor. Tu se je ponujal gledalcu ravno tako zanimiv, kakor radovednost vzbujajoč prizor, namreč nekakšen rokobòr, h kateremu je pozival precéj močan Kitajec okolu stoječe, in pri katerem se je šlo za določen vložek.

Kakor se je videlo, šla je rokoborcu kupčija dobro izpod rok; kajti ležalo je že precejšnje število srebrnjakov na robci, raz-

prostretem na tleh sredi kolobarja, in baš je zopet vrgel svojega nasprotnika, ki se je zdaj osramočen pobral, v tem ko je zmagovalec za trenutek si oddahnil od napora stezal svoji mišičasti roki ter potem z nekoliko hripavim glasom vnovič pozival okolu stoječe, da bi se kdo poskusil ž njim.

Med gledalci sta bila tudi dva ameriška kapitena, ki sta do sedaj z vidnim zanimanjem gledala dražljiv prizor.

«Vražji človek je ta Kitajec,» zasmije se jeden izmed njiju. «Ta mož ima jeklene mišice. Se Vam ne zdi tudi takó?»

«Bogme! in prsi ima, kot kovaški meh, da prenaša takšen napor!» odvrne drugi.

«Moja ladija «Kormoran» ječí in hrka pač, če se bori z viharjem, a dolgokitnik ondu še se oddahne ne in se neprenehoma borí naprej!»

«Kdo se hoče boriti z Lin-Fijem?» zavpije ravno iz nova neumorjenec ter se srborito vdari ob prsi. «Kdo se upa boriti z Lin-Fijem?! Nima nobeden toliko poguma? Kdor premaga Lin-Fija, dobi ondu vse novce!»

In da bi si privabil novih nasprotnikov, pokaže na denarje, ki so ležali na tleh.

«Izborni!» zasmije se «Kormoranov» kapiten in izgovorivši vrže za zmagovalca pet tolarjev na robec.

Tudi drugi kapiten pridene še jeden srebrnjak.

In veselje se je bralo Kitajcu raz njegovih poševnih očij.

«Denarja, dosti denarja prejme, kdor premaga Lin-Fija!» zavpije Kitajec zopet.

In ta vaba je koristila.

Tudi precej močan Kitajec stopi iz kroga gledalcev, vplača svoj vložek za métanje, na kar se ponovi nekolikokratni prizor.

Oba borilca merila sta se izprva od pet do glave, obkroževala se potem vedno pripravljena na napad, dok sta se hipoma pograbila in se je začelo rovanje in suvanje, vlačenje in trganje za kite, da je človeka samo od gledanja začela glava boleti.

Konec borbe pa je bil za prvega ugoden. Z mačjo gibčnostjo je zagrabil Lin-Fi nena doma z obema rokama kito svojega tekmeča in — strmoglavo se je zavalil premagani sin nebeskega carstva v pesek, v tem ko je njegov srečnejši rojak takoj vnovič ba-

hato pozival na borbo z nikoli premaganim Lin-Fijem.

«Tri sto medvedov! Ta človek ima vruga v sebi!» vsklikne Robida čudeč se. «Raveden sem pa vender, kako dolgo bo še zdržal ta hrust, kaj Štor? Presneto, ali res nobeden ni več toli srčen, da bi se šel metat ž njim?»

Vsekakor je bilo videti, da nihče izmed vedno rastoče trume gledalcev ni bil toli pogumen, da bi se poskusil s Kitajcem, kar je seveda zmagovalca delalo vedno bolj bahatega in njegovo izzivanje vedno bolj srborito.

«Kapa kosmata! ali se res ne upa nobeden več?» zavpije nestrpno kapiten Štor. «Ali ni nobenemu do tega, da bi si pridobil toliko denarja?» in vspodobujaje vrže cekin na robec. «Ta cekin bodi zmagovalčev!»

Pristopilo je še več kapitenov, ki so z vidnim zanimanjem gledali opisano borbo. Tudi ti so se vdeležili s tem, da je vsak izmed njih stavil za zmagovalca, takó, da se je v nekoliko trenutkih nabrala lepa vsota cekinov in srebrnjakov, ki je pač vzbujala poželjenje ne samo Kitajcev nego i drugih prisotnih.

«Tu je Lin-Fi! Kdo je tako močán, kakor Lin-Fi?» kričal je zopet Kitajec oholo, toda nikdo se ni ganil.

«Kormoranov» kapiten je nestrpno motril gledalce.

Zapazil je v ozadji več mornarjev izmed svojega moštva, ki so do sedaj pazljivo gledali metež, v ospredji velikega Kitajca in zraven njega pa izvanredno čokatega Irca z zabuhlim, izpitim obrazom, ki bi se dozdevno kaj rad udeležil borbe z Lin-Fijem.

Radovedno je opazoval to skupino. Videl je, kako se je Kitajec sklonil k svojemu sosedu ter mu nekaj pošeptal na uho, čemu je ta kimaje pritrdil.

Trenutek kesneje vstopil je dolgi Kitajec v krog k rokoborcu.

«Dobro, Šan-ho!» tlesknil je Robida veselo. «Hrabri Lin-Fi, zdaj pa le pazi, kajti Šan-ho je močán kot medved!»

Lin-Fi pa ni bil posebno vesel novega svojega nasprotnika, kakor se mu je videlo na obrazi. Pa sklenil je braniti svoj denar do skrajne sile.

Med največo radovednostjo gledalcev začela se je borba. Lin-Fi je bil navzlic pre-

stanemu naporu še vedno izredno močán in gibčen, toda novemu nasprotniku se pač ni mogel dolgo izdatno ustavljati. Če se je oni še tudi toliko branil, zagrabil ga je Šan-ho s svojimi dolgimi, suhimi rokami in v hipu se je zvalil Lin-Fi v pesek, Šan-hoja pa je truma pozdravljala kot srečnega zmagovalca in dobitelja stavljenega denarja.

«Kdo se sedaj borí s Šan-hojem? Jaz stavim deset tolarjev! Jaz petnajst! Jaz petindvajset!» vpili so razni kapiteni, ki so se vedno bolj in bolj zanimali za borbo. «Hoj, možje! Zdaj še le bo stvar prav zanimiva! Kdo se hoče meriti s Šan-hojem?»

Seveda so svetli srebrnjaki mikali ljudstvo in čezdalje bolj so se oglašali novi borilci.

Toda Šan-ho je hrabro branil svoj denar. Drug za drugim so popadali na tla, dočim je vložek rasel od trenutka do trenutka.

V jednaki meri pa je tudi rasla razburjenost in ploskanje gledalcev.

Pač so se močno vzdigovale prsi od borbe utrujenega Kitajca, pa vendar se je neprestano jednako nagajivo in izzivajoče oziral po gledalcih, da bi si dobil novega nasprotnika.

Končno pa se je vender videlo, kakor da bi nobeden več ne hotel okusiti Šan-hojevih pesti, kajti nastal je odmor.

«Možje, kaj je to!» togotil se je Robida. «Nima nobeden več poguma? Vas ni sram Vaše boječnosti! Trideset tolarjev stavim za onega, kateri vrže Šan-hoja!»

Tudi to ni pomagalo! Še zmenil se nihče ni in zmagonosno se je oddahnil Kitajec ter je že nameraval dovolj težko zaslužene novce pobasati, kar se nenadoma prikaže novi tekmeč, in sicer nikdo drugi kot Irec, s katerim je poprej tako tajno šepetal Šan-ho.

«Prav tako, Robin!» vzradoval se je Robida v nadi, da bo igra trajala še dèlj, in krog in krog so vpili ljudje, spodbujajoči Kitajca, kakor Irca.

Šan-ho je bil s tem hudo oparjen in viden strah se mu je bral raz njegovih razpranih očes.

«Robin — kaj ti?» zajeclja preplašen. «Saj si mi rekel, da se ne maraš boriti, nego samo z menoj deliti dobljeno stavo!»

Pa Irec se mu v odgovor porogljivo nasmehne.

«Premislil sem se drugače. Hočem se boriti. Ali mi morebiti prostovoljno prepustiš ves dobiček?»

«Ves denar?» vzklikne Kitajec togotno. «Ne — samo polovico dobiš — kakor sva se pogodila!»

«Kaj res misliš, da sem s polovico zadovoljen, norec ti?» roga se mu Irec. «Nikakor ne! Ali mi precej prepusti ves denar, ali pa se bôri z menoj!»

«Potem se borim!» zavpije Šan-ho z uporno odločnostjo razžaljen, ker je njegov tovariš prelomil dano mu besedo.

«Dobro! Toda varuj se, prijatelj!»

In s temi besedami se zapodi čokat Irec v utrujenega svojega nasprotnika.

Ko bi bil zadnji še čil, godilo bi se Robinu navzlic njegovim mišicastim rokam slabo in konec borbe bil bi zanj jako dvomljiv. Tako pa je bil Kitajec že preveč utrujen, da bi se dèlj časa mogel braniti Robinovih napadov. Poskušal je sicer stare svoje zvijače, da bi sovražnika zagrabil za noge, vzdignil ga ter ga potem treščil ob tla. Toda Irec, ki je zdaj dovoljno poznal način borbe svojega nasprotnika, uprl je naglo noge široko

narazen in v trenutku, ko se je dolgín pripognil čezenj, skočil mu je skozi noge, zgrabil ga za kito in ga tako silno treščil vznak ob tla, da je Šan-ho kar omamljen obležal.

Ko se je premaganec zopet zavedel in z zobmi škripaje vstal, spraval je že Robin dobre volje znatno vsoto, ker se nikdo ni hotel več boriti in je škodoželjno smeje se otišiel s svojimi tovariši.

Ko se je zvečer vračalo «Kormoranovo» moštvo z dopusta na ladijo, zapazil je kapiten, da Šan-ho ni bil prisoten. Mislili so vsi, da je iz jeze opojil se z opijem, in da bo se že vrnil prihodnje jutro.

Med rednim veslanjem mornarjev drčal je ozki čoln mimo raznih v pristanišči stoječih ladij proti dalje zunaj usidranemu «Kormoranu». Hudo natrkani Robin je sedel srpo pred se gledaje v čolnovem krmilu.

Zdaj se vračajočim prikaže silni bok «Kormorana».

«Ohó, ladija, ohó!» zavpije straža na krovu in vrže konopno lestvo doli, katero zagradi kapiten, da bi se vzel na ladijo.

I bliže sedeči storili so takisto.

«Ohó, ladija!» oglasi se straža zdaj vnovič.

«O, kaj je to, tam-le?» vzkliknil je začujeno kapiten in opazil, kako naglo se je bližal majhen čolnič.

Se je li motil: dozdevalo se mu je, da je spoznal Šan-hoja.

Prav sedaj se zasliši grozen vrisk. Šan-ho je potisnil svoj čolnič k onemu in po bliskovo z bodalcem zabodel Irca, ki se je mrtev zgrudil v čoln. V tem pa je morilec ravno tako naglo odrinil in izginol v temi, kamor ga ni bilo možno zasledovati.

